

Teadmussiirde programm põllumajanduse, toidu ja maamajanduse tegevusvaldkonnas

Programmi juhtkogu koosolek

PROTOKOLL

11. november 2022

Osalejad nõukogu liikmed: Andre Veskioja, Aret Vooremäe, Hendrik Kuusk, Jane Mättik, Kaja Piirfeldt, Katrin Reili, Kerli Ats, Angelika Nöps (Leho Verk asendaja), Merit Mikk, Olav Kreen, Olavy Sülla, Pille Koorberg, Roomet Sõrmus, Siim Tiidemann, Sirje Potisepp (koosoleku teisel poolel asendas Kairi Ringo), Tanel-Taavi Bulitko.

Osalenud programmi elluvijjad ja kutsutud: Andrus Rahnu, Elen Peetsmann, Hanna Raidvere-Sepp, Hanna Tamsalu, Kairi Ringo, Kaisa Pajusalu, Karmen Ibus, Kristina Marran, Liina Ulm, Liisa Laanemets, Triin Luksepp, Tõnis Tänav.

Päevakord:

1. Teadmussiirde programmi ja horisontaalse valdkonna senine käekäik – ülevaade tehtust ja 2022. aasta plaani muudatuste kinnitamine;
2. 2023. aasta Horisontaalse valdkonna tegevuste arutelu ja kinnitamine.

Koosolek on otsustusvõimeline: kohal või esindatud on kõik juhtkogu liikmed.

1. Seni tehtud tegevuste ülevaade

Ülevaate ÜhendPIPi raames 2022. aastal horisontaalses teemavaldkonnas ellu viidud tegevustest esitas projektijuht Hanna Tamsalu. Enamik kinnitatud tegevusi on toimunud või toimumas. Toimunud on kaks konverentsi, kokku saab tehtud 21 infopäeva-koolitust, õpiringid, taskuhäälingud-artiklid, majandusarvestuse materjalid, ajakirjad-infokirjad ja teabesalve veebi haldamine. Korraldamata jääb infopäev nn Market Gardening¹ teemal (sügisperioodil pole ettevõttes piisavalt vaadata). 9. novembriks kavandatud süsinikuneutraalse tootmise konverentsile on reageerinud liiga vähe inimesi (otsekutseid saadetud ca 15 000). Ka samateemalisele õppereisile ei õnnestunud saada piisavalt huvilisi (kuulutati välja kahe korral).

Kui nõukogu muudatused kinnitab, on 2022. aasta eeldatav täitmise maht 208 190 eurot.

Teistes projekti teemavaldkondades on enamasti samuti kavandatud tellimuste muudatused, mõnes valdkonnas vähem, teises rohkem. Üheks põhjuseks on õppereiside kulude suur hinnatõus, teiseks enamasti korraldava personali puudus.

Esitatud materjal protokollis Lisas 1 (slaidid) ja Lisas 2 (tabel)

¹ Pärast koosolekut selgus, et edasi lükkamist vajab ka teine samateemaline infopäev sobivaima välislektori ajakava muutuste tõttu.

Teadmussiirde programm põllumajanduse, toidu ja maamajanduse tegevusvaldkonnas

Arutelu:

- Mõtlemata panu vähene huvi süsinikuneutraalsuse teema vastu. Intensiivselt tuleb nii tähtsate teemade puhul mõelda pealkirjade sõnastamisele, paremale reklaamile, et tekiks huvi ja teemadekäsitlus avaks silmad. Konverentsile registreerunud osalejatele pakkuda vähemalt infopäeva.
- Ka ühistegevus kui perspektiivne aga vähe rakendatud tegevussuund vajab väga teadmistega toetamist (nagu tõi välja [tootjaorganisatsioonide teenusdisaini projekt](#)).
- Konkurents tegevustele on sügisel alati suur ja ei jõua igale poole. Tegevuste ajastamist tuleb koordineerida paremini, koostööd valdkondade vahel peab rohkem tegema.
- Tagasiside tegevustele on tähtis. Üritusi on palju ja seda enam vaja paremat tagasiside küsida ja seda analüüsida. Ikka selleks, et pakkumine ei ületaks nõudlust ja nõudlust paremini selgitada. Üldine tagasiside jääb väheks, et oleks vaja kvaliteetsemat analüüsi, et mis täpselt meeldis jne. Küsida ka seda, miks ei tulda osalema.
- Praegused üritused on kohati odavalt ja lihtsalt tehtud. Proportsioon ja tasakaal on paigast ära. Vaja panna tähtsust teistele teemadele kui ministeeriumi selgitustele. Rohkem vaja tähelepanu suunata kriisi teemadele, kuidas abi saada. Teoreetilise käsitluse pealt praktikale: millest kasu võib olla, mida realselt kasutada saab. Tootja näeks muutusi, kuidas praktiliselt käituda, mitte ainult meetmeid kuulata. Tootjad, kes juba on oma ettevõttes mingisuguseid asju rakendanud jagaksid oma kogemusi, praktilisi näiteid päriselust. Vähem teha infopäevi, kus ametnikud seletavad seadusi ja toetustega seotud muudatusi. Teadmussiire on teadusinfo edasiandmine praktikasse.
- Tegevused on välja pakkunud nõukogu liikmed. Me väga selgelt kaardistame vajadused ettevõtetelt, koostame tegevusplaani ning kooskõlastame nõukogus. Pigem näen probleemi selles, et tegevusi ongi palju ning neid saab ellu viia talv-kevad perioodil ning sügis-talv perioodil, mis aga langevad kokku ka põllumajandustootjate kõige kibedama tööajaga ning lihtsalt pole võimalik ajaliselt osaleda.
- Inimesed kulutavad oma aega mõistlikult, ei tule niisama istuma. Otsitakse reaalseid lahendusi, mis päeva lõpus kasu toob, ehk seesama praktiline väljund. Osalejate tagasisidest tulevadki ettepanekud uute sündmuste ja teemade jaoks. Ettevõtetes (ja mahemajanduse valdkonnas) toimuvate sündmuste kohad saavad väga kiiresti täis. Tagasiside kinnitab, et oodatakse ettevõtete külastusi ja lühikesi virtuaalseid infopäevi. Praktilisi asju tootjate juures tehakse küll, aga üritused on sessoonset laadi.
- Raske on üldistada, millised sündmused tingimata rohkem edukamad on. Kõigil teemadel ei ole suurt hulka osalejaid oodatagi, teema sissetootamine on sellegipoolest oluline.

Otsus: kinnitada tellimuse vähendamine järgmiselt:

- Tühistada 2 välislektoriga infopäeva „Väikepõllumajandustootmine turule“;
- Tühistada konverents „Süsinikuneutraalne tootmine“;
- Tühistada õppereis välisriiki „Süsinikuneutraalse tootmise põhimõtted“.

Teadmusiirde programm põllumajanduse, toidu ja maamajanduse tegevusvaldkonnas

2. 2023. aasta tegevusplaani kinnitamine

Järgmise aasta tegevuste kava peab olema juhtkodus /nõukogudes kinnitatud ja Tellijale esitatud 1. detsembriks. Valdkondlikud nõukogud toimuvad lähipäevadel, ülevaade kavandatud tegevustest on esialgne.

Horisontaalse teemavaldkonna 2023. aasta tegevusplaani on esitatud ettepanekuid rohkem kui eelarvet valdkonnas projekti lõpuni järgi on. Mõned teemad on üle tulnud teistest teemavaldkondadest, kus eelarvet ei jätku ka projekti lõpuni. Maaeluministeriumi vajadused on kaetud eelkõige ÜPP (põllumajanduspoliitika abinõude rakendamise) teemavaldkonnas.

Esitatud ettepanekud protokollis Lisas 1 (slaidid) ja Lisas 2 (tabel)

Arutelu:

- Järgmist kalendriaastat kavandades peame vältima surnud ringi tekkimist (pakkudes kraavihallidele õpet ekskavaatori kasutamiseks). Mis on prioriteet?
- Aianduse teemavaldkonnas on eelarve nii piiratud, et tehti selge eelistus ettevõtluse tasemel tootjate vajadustele, esitades hobitootmist ja valdkonna mainet mõjutavad tegevused Seemnefestival ning Eestis-kasvatatud-kuvandi-infopäev juhtkogule otsustamiseks.
- Piiratud eelarve tõttu mitte tellida tegevusi, mida PIPita niisamagi pakutakse ja turutõrget ei ole.
- Ettepanekute hulgas on neid, mis kajastavad suurt pilti ja ka neid, mis lähtuvad ettepaneku esitaja enda tegevuse ulatusest. Programmis peaksime tegelema turutõrgetega ja ergutama nõudlust seal kus on vaja muutuseid. Turutõrge on ka seal, kus olemasolevad lahendused on sihtgrupile kallid. Vaja teemasid toetada, kuni vajadus-tunnetus on tekkinud. Pakkuda vastavalt sihtgrupile (labidamehe keeles). Keskkonnahoid on avaliku huvi tegevus ja erahuvi tekitamiseks tuleb raha välja käia.
- Kriiside, rohe- ja digiteemade olulisuse vaates väga vajalikud on korraldada tegevusi kliimapolitiika, taastava põllumajanduse ja süsinikupõllumajanduse kohta. Kliima ja süsiniku teemadele võiks läheneda läbi majandusliku võimaliku kasu (nt süsinikukrediidi müük jms. võimalused, siduda finantside ja uute tulu võimalustega). Metsamajanduses on häid näiteid, kuidas süsinikuteema tehakse paeluvaks.
- Riiklik e-põlluraamat hakkab mõjutama kõiki põllupidajaid. See pole ebaoluline teema, aga teavitamist võimalik katta teistest allikatest.
- Biomajanduse teemal on Maaülikool välja pakkunud mitu koolitust. Biomajanduse innovatsiooni koolitus on väga vajalik ja annab olulise uue tõuke. Startup teema tõenäoline sihtgrupp ei lange kokku ÜhenPIP sihtgrupiga, on pigem teistest valdkondadest huviliste jaoks ja toetab põllumajanduse innovatsiooni. Tootmisjätkide koolitus on ilmselt vajalik, aga seda on võimalik edasi lükata järgmisesse projekti või vaadata tasulise koolituse edukust.
- Juhtimisvõimekus on suur probleem. „Toetan juhtimiskoolituste jätkumist – suure lisandväärtuse loob grupp. Põllumajandusjuhid õppides koos teiste põllumajandusjuhtidega on oluline väärtus.“ Esmatasandi juhtimise ja tootmisjuhtide arendamised on ettevõtte jaoks kriitilise tähtsusega.

Teadmussiirde programm põllumajanduse, toidu ja maamajanduse tegevusvaldkonnas

- Taastuenergia konverentsi on seni korraldatud muust eelarvest ja vähem põllu/maamajanduse suunitlusega. Kuigi teema on oluline, siiski konverentsina ÜhendPIP 2023. aasta I poolaastasse ei mahu. Jätame tellimusse koolituse „Põllumajandusliku biomassi ressursid taastuenergia tootmiseks“.
 - Õppereiside korraldamise ühikhinnad ei ole toimunud inflatsiooni tõttu enam adekvaatsed. Kuigi õppereisid on oodatud, siis seda hetkel korraldada pole võimalik.
 - Reaalse sihtgrupi jaoks on kõlavad sõnad kasutatud. Kliiamaeesmärgid ja rohestamine on survesõnad, pealkirju peaks oskuslikumalt sõnastama, kasvõi läbi energiakriisi.
- Tegevuste ettepanekud õnnestus arutelu käigus mahutada valdkonna eelarvesse.

Otsus: Kinnitada 2023 tegevuste nimekiri vastavalt lisatud tabelile (lisa 2) arvestusega, et tegevused viiakse ellu enne raamlepingu ametlikku lõppu:

- 14 infopäeva, 3 konverentsi, 11 täienduskoolitust, 1 õpiring;
- 6 artiklit, 4 elektroonilist infokirja (poolaastat), ajakiri Töuloomakasvatus, 9 taskuhäälingu episoodi, 4 veebiseminari ja teabesalve haldamine.

Lõpusõnad

- Tegevuste praktilisel elluviimisel on oodatud, et kasutatakse mõjusaid ja sihtgrupile sobivaid väljendeid.
- Jaanuaris 2023 tuleb juhtkogul kinnitada projekti aastaaruanne. Sellel koosolekul on olemas ülevaade kõigi valdkondade eelarvete täitmisest ning saame vajadusel otsustada valdkondade eelarvete lõplikud omavahelised jaotused.
- Maaeluministeriumi teadmisel on järgmise teadmussiirde programmi hanke viimased detailid lõppviimistlemisel, loodetavasti saab välja kuulutatud novembri lõpus. Hange tuleb avatud menetlusena, kannapööret elluviimiseks ei planeerita. Lepingu tõenäoline sõlmimine jääb 2023. aasta teise kvartalisse.

Protokoll saadeti juhtkogu liikmetele kooskõlastamiseks 21. novembril, vastamise tähtaeg 25. november. Täiendavaid ettepanekuid ei esitatud. Vastavalt juhtkogu töökorrale loetakse vastamata jätmist nõusolekuks.

(allkirjastatud digitaalselt)

Hanna Tamsalu

Teadmussiirde programmi projektijuht

(allkirjastatud digitaalselt)

Kerli Ats

Eestimaa Talupidajate Keskkliit,
ÜhendPIP juhtkogu esimees